

EKONOMİ VE FİNANS ALANINDA GÜNCEL ÇALIŞMALAR

Editör

Doç. Dr. Fuat LEBE

EKONOMİ VE FİNANS ALANINDA GÜNCEL ÇALIŞMALAR

Editör

Doç. Dr. Fuat LEBE

Yazarlar

Selahattin BEKTAŞ - Melike ÇETİNBAKIŞ - Zeliha Semra KILINÇ - Seçkin KABAK
Levent KÖSEKAHYAOĞLU - Mehmet Serdar ÇELİK - Elif KOÇ
Gökçe TUĞDEMİR KÖK - Duygu KALKAY - Özkan İMAMOĞLU
Mehmet AKARÇAY - Muammer Fatih ÖZTÜRK - Mustafa AVCIN
Nil KONYALILAR - Ahmet Selim SÜZER - Mustafa ÇAM - Düriye TOPRAK

E-ISBN: 978-625-382-169-2

DOI: 10.54637/vizetek.9786253821692

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Seda AYGÜN

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Aralık, 2025

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

EKONOMİ VE FİNANS ALANINDA GÜNCEL ÇALIŞMALAR

Editör

Doç. Dr. Fuat LEBE

Ankara, 2025

ÖNSÖZ

Bu kitap, günümüzün hızla değişen küresel dinamiklerini ekonomi, enerji, sürdürülebilirlik ve işletme yönetimi ekseninde çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alan on ayrı bölümden oluşmaktadır. Her bir bölüm, kendi disiplininin teorik birikimini güncel uygulamalar ve ampirik bulgularla birleştirerek hem akademik hem de uygulayıcılar için değerli bir kaynak sunmayı amaçlamaktadır. Çalışma, özellikle ekonomik kırılganlıkların arttığı, enerji dönüşümünün zorunluluk haline geldiği, çevresel sürdürülebilirlik hedeflerinin uluslararası gündemi şekillendirdiği ve finansal sistemlerin yeniden tanımlandığı bir çağda, farklı alanlar arasındaki etkileşimlerin derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Birinci ve ikinci bölümler çevresel iktisat ve enerji politikaları kapsamında yer almakta olup, **NATO ülkelerinde Çevresel Kuznets Eğrisi hipotezinin sınanması ile jeopolitik risklerin ve yenilenebilir enerji kullanımının karbon emisyonları üzerindeki etkilerinin Türkiye özelinde incelenmesi** şeklinde iki tamamlayıcı çalışma sunmaktadır. Bu bölümler, ekonomik büyüme-çevre ilişkisini hem uluslararası hem ulusal düzeyde değerlendiren önemli bulgular ortaya koymaktadır.

Üçüncü bölümde **liman ekonomilerinde enerji verimliliği ve makroekonomik etkiler** mercek altına alınarak küresel tedarik zincirlerinin enerji boyutuna yönelik kritik tespitler yapılmaktadır. Dördüncü bölüm ise **küreselleşme sürecinde finansal krizler ve maliye politikası** ilişkisini tarihsel bağlamıyla ele almakta, kriz dönemlerinde politika tepkilerinin rolünü irdelemektedir.

Beşinci bölümde, **işletmelerin faaliyet giderleri ile kârlılıkları arasındaki ilişki BIST örneği üzerinden** değerlendirilerek kurumsal performansın sürdürülebilirliği konusunda bulgular sunulmaktadır. Altıncı bölüm, **tasarruf mevduatı ve katılım fonu sözleşmelerinin hukuki niteliğini** inceleyerek finansal hukuk alanında önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

Yedinci bölümde **Kuzey Kıbrıs'ta finansal olmayan şirketlerin kur riski karşısında kurumsallaşma düzeylerinin etkisi** incelenmekte, kurumsal yönetimin finansal risk yönetimiyle

nasıl kesiştiği analitik şekilde ortaya konmaktadır. Sekizinci ve dokuzuncu bölümler, havacılık sektörünün sürdürülebilir dönüşümünü ele almakta; **karbon nötr hedefler doğrultusunda havayolu yönetiminin rolü** ile **yeşil liderlik uygulamalarının etkileri** kapsamlı bişimde tartışılmaktadır.

Onuncu ve son bölümde ise **büyük denetim risklerinin denetçi raporlarında rasyonelleştirilmesi** konusu ele alınmakta; denetim süreçlerinde risk değerlendirme, iletişim ve raporlama ilişkisi derinlemesine incelenmektedir. Böylece eser, finansal raporlama ve denetim kalitesine yönelik önemli analitik bir çerçeve geliştirerek tamamlanmaktadır.

Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm bölüm yazarlarımıza, bilimsel bir titizlikle süreci yürüten ve yayına hazırlık aşamasında emeği geçen VizeTek Yayıncılık ailesine iştenlikle teşekkür ederim. Disiplinler arası yaklaşımın rehberliğinde hazırlanan bu kitabın araştırmacılar, politika yapıcılar, sektör temsilcileri ve öğrencilere yeni kavrayışlar sunmasını ve ekonomi & finans dünyasına değerli katkılar sağlamasını temenni ederim.

Doç. Dr. Fuat LEBE

Adıyaman Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Nato Ülkeleri Özelinde Çevresel Kuznets Eğrisi Hipotezi Sınaması:

Tek ve Çift Yönlü Statik Panel Veri Analizinden Kanıtlar1

Selahattin BEKTAŞ

Melike ÇETİNBAKIŞ

2. BÖLÜM

Jeopolitik Risk, Dış Ticaret Açığı ve Yenilenebilir Enerji Tüketiminin

Karbon Emisyonu Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği29

Zeliha Semra KILINÇ

3. BÖLÜM

Türkiye'nin Seçili Ülkelerle Sektörel

Bazda İhracatı: 2020-2024 Dönemi53

Seçkin KABAK

Levent KÖSEKAHYAOĞLU

4. BÖLÜM

Liman Ekonomilerinde Enerji Verimliliği ve

Makroekonomik Etkiler Çerçevesinde Bir İnceleme 74

Mehmet Serdar ÇELİK

Elif KOÇ

Gökçe TUĞDEMİR KÖK

Duygu KALKAY

5. BÖLÜM

Küreselleşme Sürecinde Finansal Krizler ve Maliye Politikası88

Özkan İMAMOĞLU

6. BÖLÜM

İşletmelerin Faaliyet Gideri ile

Karlılıkları Arasındaki İlişki: BIST Örneği125

Mehmet AKARÇAY

7. BÖLÜM

Tasarruf Mevduatı ve Katılım Fonu Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği145

Muammer Fatih ÖZTÜRK

8. BÖLÜM

Kuzey Kıbrıs'ta Finansal Olmayan Şirketlerin

Kur Riski Üzerinde Kurumsallaşmanın Etkisi. Bir İnceleme 168

Mustafa AVCIN

9. BÖLÜM

Karbon Nötr Hava Taşımacılığı

Hedefinde Havayolu Şirketlerinin Yönetimsel Rolü..... 181

Nil KONYALILAR

10. BÖLÜM

Sürdürülebilir Havacılık İçin Yeşil Liderlik:

Yönetim Tarzlarının Etkileri208

Ahmet Selim SÜZER

11. BÖLÜM

Riskten Görüşe Giden Yol: Büyük Denetim Risklerinin

Denetçi Raporunda Rasyonelleştirilmesi 225

Mustafa ÇAM

12. BÖLÜM

Türkiye'de Kamu Sosyal Harcamalarının

OECD Ülkeleri ile Karşılaştırmalı Analizi.....268

Düriye TOPRAK